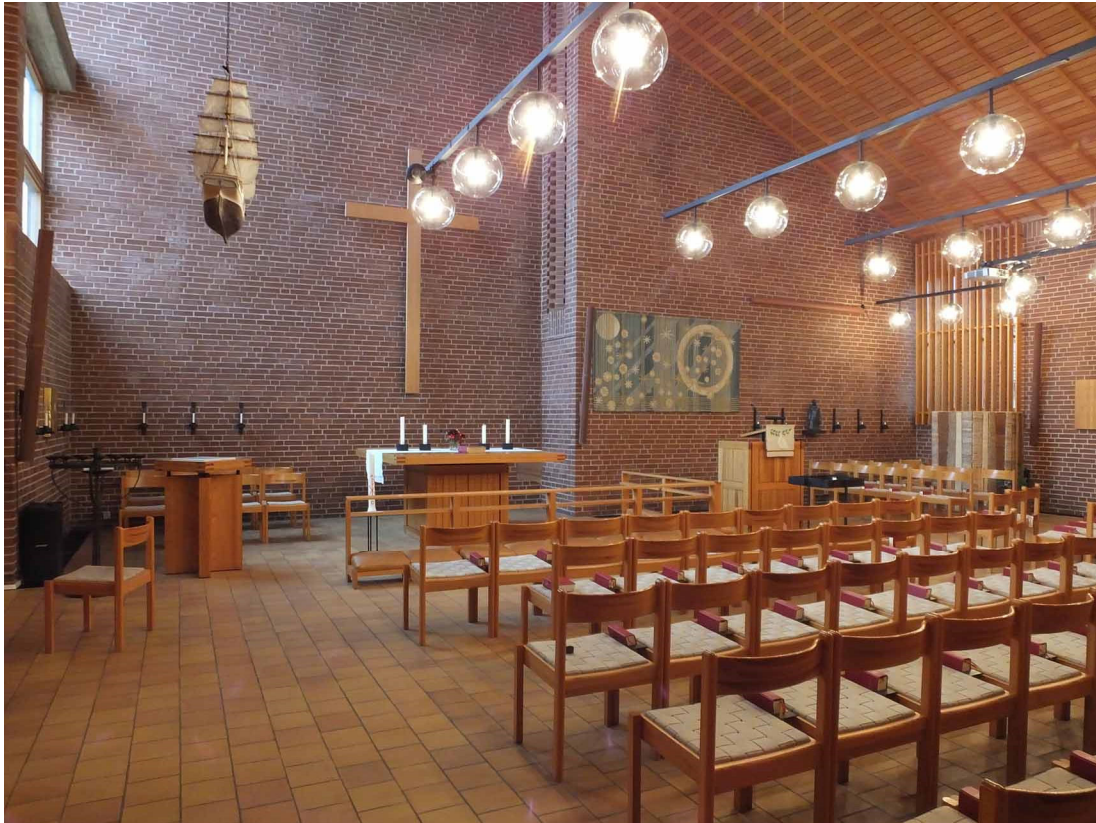

Lerbergets kyrka

Lunds stift

Kulturhistorisk karaktäristik och bedömning

Kerstin Börjesson 2014-11-18

Lerbergets kyrka

Väsby församling, Luggude kontrakt, Lunds stift
Fastighet Lerberget 49:706, Väsby socken, Höganäs kommun, Skåne län, Skåne

Beskrivning och historik

Kyrkomiljö

Lerberget är ett litet samhälle söder om Höganäs på Kullahalvöns västra sida. Orten har sitt ursprung som fiskeläge och växte fram kring fiske, sjöfart och varvsnäring under 1700- och 1800-talen. Den äldsta bebyggelsen i Lerberget ligger tätt i anslutning till kustremsan och består av skepparegårdar, fiskarehus och en låg villabebyggelse med blandad ålder. Det omgivande landskapet utgörs av ett flackt kustlandskap med öppna hed- och ängsmarker. Norr om Lerberget och längs med kusten ligger Lerbergetskogen med högvuxna tallar och björkar.

Lerbergets kyrka ligger i det nya området ”Östra Lerberget”, öster om Höganäsvägen. Området planlades under slutet av 1970-talet och består av en lågskalgig bostadsbebyggelse med radhus och friliggande villor med fasader av brunrött tegel. I den västra delen vid infarten till Östra Lerberget ligger ett förortscentrum med av torg, skola, bibliotek och kyrka. Intill torget ligger en L-formad byggnad där service och butiker har funnits tidigare. Idag är butikerna ersatta av förskoleverksamhet. Kyrkan ligger vid torgets östra sida och norr om kyrkan ligger bibliotek och skola. Området söder om kyrkan var i stadsplanen avsatt för ett servicehus men detta har istället byggts med radhus.

Kyrkobyggnad

Lerbergets kyrka är en samsambyggnad där Evangeliska fosterlandsstiftelsen (EFS) och svenska kyrkan verkar tillsammans. EFS är inte ett eget samfund utan en självständig organisation som verkar inom svenska kyrkan. EFS kom till under 1800-talets nykyrkliga väckelserörelser men har till skillnad från andra missionsförbund stannat inom Svenska kyrkan. Organisationen verkar framför allt för mission, lekmannens - den enskilda människans - betydelse, och vardagskristendom. I Lerberget regleras samarbetet mellan EFS och svenska kyrkan genom ett avtal. Svenska kyrkan står för kyrkobyggnadens förvaltning och personal medan EFS står för all församlingsverksamhet. Kyrkan ägs av stiftelsen Lerbergets kyrka. Lerbergets kyrka är också en distriktskyrka inom Kulla pastorat.

Kyrkan byggdes 1982 efter ritningar av arkitektfirman Bengt Blasberg och Henrik Jais-Nielsen som också ritat en del av den omgivande bebyggelsen i Östra Lerberget. Inom arkitektkontoret var det Henrik Jais Nielsen, Ann Roos och Konrad Ek som stod för handlingarna. Kyrkan byggdes på generalentreprenad av Munka Ljungby Väg och Bygg AB, Ängelholm. Kyrkan invigdes av biskop Per-Olov Ahrén den 5 dec 1982. Redan 1991 påbörjade man planeringen för

Kyrkan och församlingslokalerna sett från nordväst. Kampanilen är fristående från de övriga byggnaderna.

en utbyggnad av kyrkans lokaler. Både fler kontorsrum och större lokaler för ungdomsverksamheten behövdes. Under 1993 köptes tomten söder om kyrkan in och 1994 uppfördes en tillbyggnad på 270 kvadratmeter efter ritningar av Jais Nielsen.

Under 1970-talet expanderade Lerberget som ort och stadsdelen *Östra Lerberget* började planeras. Planläggningen av området gjordes av arkitekt Stefan Romare och Höganäshem var byggherre. Området planlades med ett servicecentrum med post, bank, livsmedelsbutik, bibliotek och kyrka. Beslut om att bygga en så kallad "småkyrka" på Östra Lerberget togs 1978 av kyrkofullmäktige i Väsby. Planerna på en småkyrka i Lerberget uppmuntrades av biskop Olle Nivenius medan domkapitlet var mindre övertygad och ansåg att församlingen redan hade tillräckligt med kyrkor. I Lerberget fanns ett gammalt missionshus där EFS hade sin verksamhet. Missionshuset räckte inte längre till för verksamheten och tanken på en samarbetskyrka där EFS och svenska kyrkan skulle verka gemensamt väcktes. Även domkapitlet biföll förslaget. EFS sålde det gamla missionshuset och försäljningen finansierade orgel, klocktorn och klocka till den nya kyrkan. Första spadtaget till den nya kyrkan togs den 17 mars 1982. Tack vare den då rådande lågkonjunkturen med byggkris höll man nere byggnadskostnaderna som slutade på 4, 53 Mkr och 422 000 för inredningen och 230 000 för orgeln..

Exteriör

Lerbergets kyrka består av ett avlångt komplex av hopbyggda byggnadsdelar med samstämmigt formspråk och uttryck. Utmärkande för byggnaderna är de asymmetriska pulpettakfallen utan murade språng och stora släta murytor i både interiör och exteriör. Skalan på byggnaderna är låg och även de högre byggnadsdelarna dras ned något genom de sluttande pulpettaken.

Fasaderna är genomgående utförda med brunrött, slätt fasadtegel. Taken är täckta med rött, enkupigt taktegel och takfoten är relativt långt utkragande. Vattenavledningssystemet består av hängrännor och stuprör av svartmålad plåt. På västra gavelsidan av norra längan finns en röd skylt med texten *Lerbergets kyrka* och på södra längans västra gavel finns texten *Lerbergets kyrka* i fristående svarta metallbokstäver. I kyrkans västra gavel finns ett latinskt kors av rundjärn något uppstickande över nock och förankrat vid fasaden. I övrigt är det inte mycket som röjer att byggnadernas funktion eller skiljer ut dem från den övriga bebyggelsen.

Byggnadernas stomme består av ett tegelmurat skal med en luftspalt emellan. I luftspalten finns ett rörsystem som leder bort fukt och vatten från muren. Delar av stommen är troligen utförd av gjuten betong. Exempelvis finns synliga betongbalkar i exteriören och den höga kampanilen bör också vara utförd av betongelement. Sedan uppförandet hade man problem med fukt i västra kyrkväggen. Fukten berodde på ett byggfel och åtgärdades genom ommurning av västra gaveln.

Kyrkan är den högsta av byggnadsdelarna i hela komplexet och ligger i dess östra sida med kordelen förlagd traditionellt i öster. Fönsteröppningar och ingångar ligger vända mot söder och norr medan murytorna mot väster är obrutna murpartier. En kampanil med kvadratisk planform, släta, obrutna murytor och pulpettak ligger söder om församlingsbyggnaderna. Tillbyggnaden från 1994 är förenad med entréhallen i den gamla delen genom en korridor som löper i syd-nordlig riktning. Den nya delens östra sida bildar tillsammans med korridoren och kyrkans södra sida en liten innergård som är avskärmad mot öster med ett plank.

Kyrkan sedd från norra sidan. I nordöstra hörnet av kyrkorummet finns ett högt fönsterband avdelat av betongbalkar.

Till vänster syns kyrkan sett från nordväst och ingången till entréhallen. Bilden till höger visar uteplatsen vid församlingshemmets södra sida och kampanilen.

Huvudingång är från norr till en entréhall mellan kyrkorummet och lokalerna för församlingsverksamheten. En personalingång till församlingslokalerna finns från södra sidan, väl dold bakom kampanilen. Till soputrymmen, elcentral och förråd finns separata ingångar. Till sakristian finns en separat ingång från söder som numera endast nås via innergården mellan norra och södra längorna. I den glasade korridoren mellan den äldsta delen och den senare tillbyggnaden finns också en entré från kyrktorget, beläget mellan byggnadslängorna.

Fönster och dörrar är utvändigt av rödmålade. Fönstren har ett flertal olika former. Mellan församlingssalens olika höga takfall finns ett lodrät, glasat väggparti som släpper in ljus från norr till församlingssalen. Tre höga och smala ljusöppningar finns i kyrkorummets västra gavel och de smala ljusöppningar finns också mot söder. På korets norra sida finns ett bredare men långsmalt parti av tre rektangulära fönsterband med korspostbågar samt horisontella gjutna betongbalkar mellan fönsterbågarna. Fönsteröppningarna till församlingslokalerna har mer standardiserad form, i regel liggande rektangulära former..

Interiör

Från huvudingången i norr kommer man in i den stora entréhallen som är det moderna vapenhuset med kapprum, wc-utrymmen och soffgrupp. Den norra och södra ingången till entréhallen är belägna mitt för varandra enligt traditionellt mönster från de äldsta romanska kyrkorna. I öster leder en ingång in till kyrkorummet från entréhallen. Intill ingången till kyrkan finns ett "lyssnarrum". Lyssnarrummet tillkom på förslag från arkitekten och är en plats där

Kyrkorummet sett från söder. Koret är förlagt till höger med altaret versus populum. Vid norra sidan av kyrkorummet står orgeln, intill ingången från entréhallen.

man kan sitta ifred och lyssna på gudstjänsten utan att störa eller störas av andra. Ett brett och lågt fönster finns mot kyrkorummet och genom högtalaranläggningen når ljudet in i det ljudisolerade lyssnarummet.

I entréhallens västra sida finns ingångar till en stor församlingsal och en lång korridor längs vilken församlingslokalerna är ordnade. Ursprungligen inrymde dessa utrymnen barnavdelning, ungdomsavdelning, personalrum, kök och grupprum samt diverse biutrymnen. Idag är expedition, kontor och personalutrymnen inrymda i de mindre rummen. Samlingsalen består av ett långt, rektangulärt rum med fönsteröppningar mot norr och glaspartier mot korridoren i söder. Församlingssalen är öppen till nock och här når ljuset in från det norra lodräta fönsterbandet mellan takfallen.

Genom den senare tillbyggnaden söder om kyrkan har den ursprungliga delen på cirka 700 kvm utökats med ytterligare 300 kvm utrymme. Den nya delen inrymmer framför allt barn och ungdomsverksamhet och en del kontorsutrymnen. Huvuddelen består av en stor sal som går att dela i två rum med en vikhvägg.

I den äldsta delen av byggnadskomplexet är innerväggarna utförda av samma tegel som i fasaderna. Tegelmuren är oputsad och omålad. Partier av mönstermurning finns ex. i korets södra sida där ett avfasat parti intill fönstret är murat med ursparningar med en dekorativ

verkan. Väggarnas övre skift samt fönsterbänkarna är murade med stående tegelsten. I övrigt är tegelmuren lagd i munkförband. På sina ställen i församlingssalen och i kyrksalen finns utsparningar i fogarna, möjligen för att få en bättre akustik med kortare efterklang. I kyrkorummet har man borrarat upp ytterligare fogar och fyllt med mineralull för att få bättre akustik. På sina ställen finns obehandlade, gjutna betongbalkar synliga som ett dekorativt inslag. I kyrkan syns betongbalkar i fönsteröppningen på korets norra sida och i mötet mellan den övre muren och det nedre takfallet på norra sidan. I samlingsalen och en del andra väggpartier är de övre murpartierna vitmålade. Golvet i kyrksalen, sakristian, entréhallen och korridorerna är genomgående lagt med brungula klinkerplattor. På övriga golv ligger linoleummattor. Dörrarna är släta och tillverkade av furu liksom fönster med mera inredning.

Kyrkorummet är till skillnad från det traditionella kyrkorummet eller "långhuset" bredare än det är långt. Detta är en medveten tanke för att få större närhet mellan präst och kyrkobesökare. Ingen möblering i kyrkan är fast, tanken är att allt ska gå att flytta. Däremot anger rummets uppbyggnad vissa ramar för kyrkorummets användande. Koret utgörs av en liten utbyggnad mot öster. Altaret står ett stycke från väggen och är ett så kallat *versus populum* altare för att prästen ska kunna stå vänd mot församlingen. Framför altaret finns en altarring bestående av lösa sektioner som går att ta isär och flytta. Predikstolen utgörs av en ambo. De fasta inventarierna och bänkinredningen är tillverkade i furu. I regel står altaret, dopfunten och ambon på samma avstånd och på en rak linje framför bänkarna. Enligt ursprungsritningarna tänkte sig arkitekten att stolarna för församlingen skulle stå i en rak linje väster om koret. En mindre grupp stolar stod bakom dopfunten och väster om predikstolen/ambon. För kören finns en grupp stolar öster om orgel något vinklade mot församlingen. Körens stolar står numera uppställda på ett lågt podium. Även detta går att ta bort och flytta vid behov.

I ett tidigt förslag till kyrkans ritning hade kyrkorummet färre fönsteröppningar. Efter påpekanden och en del råd från domkapitlet i Lund gjorde arkitekten en del ändringar varvid ytterligare fönster tillkom. Det norra fönstret skänker svalt ljus mot koret och långsmala ljusslitsar i väster ger ett varmt ljus till kyrkorummet. I söder finns ett fönster vilket är avskärmat med en spaljevägg som silar bort det starka solljuset. Kyrkorummets takbelysning består av klara glasglobar upphängda i fyra rader över församlingens stolar.

Kyrkorummet är öppet till nock med ett undertak av furubrädor på tvärgående reglar. I östvästlig riktning, i ungefär halva kyrkorummets bredd och i linje med korets södra sida, sträcker sig en limträbalk som markerar brytpunkten mellan takfallen. Innertaken i övriga delar består av ett vitt skivmaterial med synliga ribbor av furu.

Sedan uppförandet har en del mindre ändringar skett invändigt i kyrkorummet. Värmeanläggningen har kompletterats med några väggradatorer som målats bruna för att smälta in. Ljudanläggningen har ändrats om från en osynlig anläggning i taket till vägghängda

högtalare i koret. Gradänger för kören har tillkommit intill orgeln. Ett hörn av kyrkorummet har skärmats av för att få rum för enskild förbön. Kyrkorummets möblering är i övrigt den samma som när det byggdes men anpassas vid behov som exempelvis begravningar och dop. I anslutning till kyrkorummets södra sida ligger sakristian som har utformats med avskilt altare för prästen och en inmurad piscina i en av väggarna.

De senare tillbyggda delarna från 1994 är utförda med golv, tak, fönsteröppningar som i de ursprungliga delarna. Innerväggarna är dock vitmålade och innerdörrarna är röda skivklädda dörrar.

Inredning och inventarier

Kyrkans inredning (altare, altarring, predikstol/ambo, dopfunt, stolar och altarkors) ritades av arkitekten och tillverkades av Bertil Johansson AB, Markaryd. Alla delar av inredningen är flyttbar och utförd med enkla och rena linjer i ljus furu. Det stora träkorset i kyrkosalen tillkom endast en vecka innan invigningen som en gåva från snickarmästaren Bertil Johansson. Korset var tänkt som en temporär utsmyckning tills en altartavla införskaffats men har istället blivit en permanent inventarie.

På väggarna i kyrkorummet finns lampetter och på altaret finns ljusstakar av järnsmede. Ljusstakarna och lampetterna designades av arkitekt Henrik Jais-Nielsen och tillverkades av Bröderna Larssons smidesverkstad i Väsby 1982.

Orgel är en så kallad modulorgel och tillverkad 1983 av modulorgel AB, Umeå. Orgeln har sju stämmor fördelade på två manualer och pedal.

Kyrkklockan av brons tillverkades 1982 av AB M & E Ohlssons klockgjuteri i Ystad. På klockan finns inskriptionen ”Gå in i hans portar med tacksägelse, i hans gårdar med lov, tacka honom, lova hans namn” Ps 100:4.

Övrigt

I kyrkorummet, sakristian och församlingslokalerna finns många konstnärer representerade med sina verk. Flertalet av konstnärerna har lokal anknytning.

En gobeläng med temat ”måne och sol” och designad av den kända textilkonstnären Barbro Nilsson från Lerberget hänger bakom predikstolen. Gobelängen är vävd av Märtha Måås Fjätterströms verkstad i Båstad 1986.

Trärelief med motivet ”Sackeus i fikonsträdet” utförd av den Eva Spångberg 2001 hänger i kyrkorummet.

En trärelief med motivet Jesu dop hänger på väggen intill dopfunten i koret. Reliefen är av förgylld ek och tillverkades av Åke Røjgård, Höganäs 2006.

Bakom predikstolen står en skulptur av stengods tillverkad av Åke Holm på 1950-talet och införskaffad till kyrkan 2008. Skulpturen föreställer Mose med lagens tavlor.

Nära orgeln hänger ett votivskepp byggt av konstnären och modellbyggaren Kurt Sandgren från Jonstorp. Det är en modell av briggen Pepita av Lerberget.

Vid ingången till kyrksalen i entréhallen står en bronsskulptur av Jonas Högström tillverkad 2005 och inköpt 2009. Skulpturen har titeln "Förlorad men återfunnen" och föreställer en liten flicka som håller i ett lamm. Konstnärens egen dotter stod modell inför arbetet.

Inne i sakristian står en stol som kommer från det gamla missionshuset i Lerberget. Enligt kyrkans inventarieförteckning stod stolen i predikstolen i missionshuset.

Kyrkotomt

Ingen kyrkogård/begravningsplats finns i anslutning till kyrkan. Kyrkotomtens fysiska utsträckning är inte klart markerad då den är integrerad med torget i väster och gångstråken runt kyrkan och intill omgivande byggnader. Gångstråken och torget är lagt med kvadratiska betongplattor och närmast byggnaderna ligger smågatsten. Partier av smågatsten finns också mellan församlingsgårdens södra och norra längor med olika mönsterläggning och inslag av betongsten. Söder om den äldsta församlingsdelen finns en liten uteplats, avskärmad från torget genom en tegelmur med betongavtäckning. Innanför muren står en rad prydnadsträd och västra sidan av uteplatsen markeras av kampanilen. Innergården mellan de södra och norra byggnadskomplexen är lagd med betongplattor och smågatsten längs fasaderna. Mot östra sidan finns ett grönmålat plank. På gården finns en grillplats med låga stockbänkar och längs planket och intill byggnaderna växer olika buskar såsom lagerhägg, benved samt hagtornsträd. Östra och norra sidorna av kyrkan omges av en rad prydnadsträd samt låga buskplanteringar som i nordöstra hörnet är terrasserad från de omgivande gångstråken.

Karaktärisering

Kyrkans och församlingsgården i Lerberget är ett representativt exempel på ett skånskt förortsområde från 1980- och 1990-talen med influenser från modern nordisk tegelarkitektur. Formspråk, arkitekturelement har flera referenser till Arne Jakobsens arkitektur exempelvis känns de brutna och asymmetriska takfallen igen från i Söholm, Klampenborg. På närmare håll, i Skåne, finns många likheter med kyrkliga byggnader uppförda från 1960- och 1970-talen då tegelarkitekturen dominerade kyrkobyggandet i Skåne. En stark förankring till denna arkitektur finns i Lerbergets kyrka. Bland annat kan nämnas krematoriet och Sankt Olofs kapell på norra kyrkogården i Lund, ritat av arkitekterna Sven Backström och Leif Reinius och uppfört 1960. Sankt Petri i Klippan uppförd 1962-66 och ritad av ritad av Sigurd Lewerentz är ett annat viktigt exempel från samma tid. I Helsingborgsområdet kan framför allt nämnas Elinebergskyrkan ritad av Johannes Olivegren och uppförd 1966. Liksom Elinebergskyrkan är

Lerbergets kyrka integrerat med omgivande bostadsområdet och planerat som en småkyrka med lokaler för församlingsverksamhet. Åtskilliga decennier skiljer kyrkorna åt men tydliga likheter och traditioner kan ändå märkas inte bara i arkitekturens enkla funktionella formspråk med drag av konstruktivism. I Lerberget kan dock arkitekturen sägas ha tagit visst avsteg från mysticismen till förmån för en mer vardagsnära kyrka.

Lerbergets kyrka är en modern kyrkoanläggning och är planlagd att rymma alla delar av församlingens verksamhet. Stor vikt har lagts vid att göra kyrkan och övriga utrymmen välkomnande och tillgängliga. I den äldsta delen av byggnadskomplexet ligger fokus på kyrkosalen och församlingssalen med entréhallen som den naturliga mötesplatsen mellan de två. Kontrasten mellan kyrksalen och entréhall och övriga församlingsutrymmen är stor. De stora rena murytorna och takhöjden har monumental karaktär. Vid inträdet i kyrkorummet märker man också av akustiken och ljusbehandlingen. Ljudets långa efterklang och det diffusa ljuset skapar ändå en viss mystik som motsägs av den vardagliga, lågskaliga inredningen i ljus furu. I kyrkans invigningsfolder beskrivs kyrkorummet som församlingens ”allrum”. Det vardagliga i denna beteckning märks också genom närheten mellan kyrkobesökaren och präst som manifesteras genom det breda långhuset och avsaknaden av nivåskillnader i rummet. Korutbyggnaden har gjorts till ett minimum och altaret, det heligaste i kyrkorummet, markeras snarare genom ljusöppningarnas placering. Den arkitektoniska omsorgen om detaljer som utmärker kyrkorummet märks också i sakristian.

Kyrksalen och sakristian har inte genomgått några stora förändringar sedan det byggdes. Konstnärlig utsmyckning har tillkommit efterhand genom donationer. Denna har lågmäld karaktär och konstnärerna är mestadels lokala eller har lokal anknytning. De övriga utrymmena genomsyras av hög kvalitet och genomtänkta lösningar även om de saknar kyrkorummets högstämde behandling av material och rumslighet. I de södra byggnadsdelarna saknas de rena tegelytorna som är genomgående i den norra delen. Genom 1995 års tillbyggnad skapas närmast en finstämd innergård och en mer sluten södersida.

Kyrkans exteriör har inte genomgått några synliga ändringar och den senare tillbyggnaden har anpassats till den äldre delar vilket gör att de upplevs som en helhet. I de yttre omgivningarna har bibliotek och bostadshus byggts norr och söder om församlingslokalerna och kyrkan. Byggnadernas tegelfasader och lågskalighet passar väl in i omgivningarna och tillsammans med centrumbyggnaderna och kyrkan bildas en fin rumslighet i utemiljön som är typisk för bostadsområden från denna tid. Av denna anledning är omgivningarna en viktig del av kyrkomiljön i Lerberget.

Rekommendationer

- Kyrkans exteriör får sitt uttryck genom rena, obrutna tegelytor, asymmetriska byggnadsdelar och lågskaliga fönster och dörröppningar. Takfallens möte med de lodräta gavlarna utan

mur eller taksprång är mycket viktigt för upplevelsen av byggnaderna. Vid renovering av taket bör murningen och plåtningen utföras likt befintligt.

- Vid renovering av exteriören ska de ursprungliga materialen efterliknas så långt som möjligt. Inslag av nya material bör begränsas.
- Eventuella tillbyggnader bör göras lågskaligt, asymmetriskt och med samma takmaterial och lutning på takfallen.
- Tack vare byggnadernas ringa ålder kan man ännu uppleva den en nästintill orörd tidstypisk inredning. Denna är enhetligt och konsekvent utförd med ett fåtal material såsom det brunröda teglet, inredning och fönster av furu, oputsade betongytor. Inredningen är sparsmakad och återhållsam till sin karaktär. Förändringar bör ta hänsyn till denna karaktär. Tidstypiska detaljer, om än enkla, såsom trycken, hängare mm bör bevaras.

Skydd

Kyrkan skyddas enligt ett särskilt utfärdat beslut från riksantikvarieämbetet 2002-06-07 enligt 4 kap 4 § kulturmiljölagen (1988:950) att bestämmelserna i 4 kap 3 § KML om tillståndsprövning ska tillämpas på Lerbergets kyrka med tillhörande kyrkotomt. Bestämmelserna gäller dock inte interiöra ändringar i församlingslokalerna och i tillbyggnaden. I motivet för kyrkans bevarande anger riksantikvarieämbetet att *”kyrkan är en god exponent för 1980-talets kyrkoarkitektur med storformiga geometriska volymer, dramatiska ljusföring och uttrycksfull materialverkan samt sparsam utsmyckning. Kyrkan är väl integrerad i den samtida centrumbebyggelsen av samma arkitekter”*.

Källor

Lennart Uddling, *Samarbetskyrka*, Stiftshistoriska sällskapet i Lund, årsbok 2002.

Henrik Jais-Nielsen, *Lerbergets kyrka Höganäs*, Arkitektur, nr 4, 1985.

Lennart Ohlsson, EFS Lerberget, intervju 2014-10-16.

Ola Johansson, komminister Lerberget, intervju 2014-10-16.

Övriga uppgifter

Inventeringsdatum: 2014-10-16

Fältinventering: Kerstin Börjesson

Kulturhistorisk karakteristik och bedömning: Författare, efter samråd med referensgrupp utsedd av Lunds stift

Rapportsammanställning och foto: Kerstin Börjesson

Granskning: Maria Sträng, Regionmuseet Kristianstad.

Färdigställd: 2014-11-18

